

PUU

Ihmisen silmissä puu on konkreettinen merkki siitä elämänvoimasta, jota Luoja on levittänyt luontoon (vrt. Gn). Joka kevät se ennakoi elämän uudestisyntymistä (valtakunta? Matt. 24:32). Kaadettuna se versoo uudelleen (Job 14:7–9). Kuivassa erämaassa se osoittaa paikat, joissa vesi mahdollistaa elämän (2. Moos. 15:27; Jes. 41:19). Se ravitsee ihmistä hedelmillään (vrt. Dan. 4:9). Näin voidaan verrata vehreään puuhun niin vanhurskasta ihmistä, jota Jumala siunaa (Ps. 1:3; Jer. 17:7 f.), kuin kansaa, jonka hän täyttää suosiollaan (Hoos. 14:6 f.). On totta, että on hyviä ja huonoja puita, jotka tunnistetaan niiden hedelmistä; huonot ansaitsevat vain tulla kaadetuiksi ja heitetyiksi tuleen. Samoin käy ihmisten Jumalan tuomiolla (Matt. 7:16–20 rinnakk.; vrt. Matt. 3:10 rinnakk.; Luuk. 23:31). Tästä yleisestä merkityksestä puun symboliikka kehittyy Raamatussa kolmeen suuntaan.

1. Elämän puu.. Ensimmäinen Mooseksen kirja ottaa käyttöön Mesopotamian mytologiassa yleisen symbolin ja sijoittaa alkuaikojen paratiisiin elämän puun, jonka hedelmä antaa kuolemattomuuden (1. Moos. 2:9; 1. Moos. 3:22). Tähän ensimmäiseen symboliin liittyy väärä viisaus, jonka ihminen anastaa itselleen ottamalla omakseen ”hyvän ja pahan tiedon”: sekin kuvataan puuna, jonka hedelmä on kielletty (1. Moos. 2:16 f.). Puun petollisen ulkonäön eksyttämänä ihminen söi sen hedelmää (1. Moos. 3:2–6). Sen seurauksena tie elämän puulle on nyt häneltä suljettu (1. Moos. 3:22–23). Mutta koko pelastushistorian kulku osoittaa, kuinka Jumala avaa hänelle jälleen pääsyn sen luo. Profeettallisessa eskatologiassa pyhä maa kuvataan viimeisinä aikoina takaisin saaduksi paratiisiksi, jonka ihmeelliset puut antavat ihmisille ravintoa ja lääkettä (Hes. 47:12; vrt. Ilm. 22:2). Jo nyt Viisaus on siihen tarttuvalle ihmiselle elämän puu, joka antaa onnen (Sananl. 3:18; Sananl. 11:30; vrt. Sir. 24:12–22). Lopulta Uudessa testamentissa Kristus lupaa niille, jotka pysyvät hänelle uskollisina, että he saavat syödä Jumalan paratiisissa olevasta elämän puusta (Ilm. 2:7).

2. Jumalan valtakunnan puu.. Itämaiset mytologiat tunsivat myös kosmisen puun symbolin, joka kuvasi maailmankaikkeutta. Raamattu ei omaksu tätä symbolia. Se kuitenkin vertaa mielellään ihmisten valtakuntia, joiden varjossa niin monet kansat elävät, poikkeukselliseen puuhun: se kohoa taivaaseen asti ja ulottuu alas tuonelaan, ja se tarjoaa suojan kaikille linnuille ja eläimille (Hes. 31:1–9; Dan. 4:7 ff.). Sen suuruus on näennäistä, sillä se perustuu ylpeyteen. Jumalan tuomio kaataa tämän puun (Hes. 31:10–18; Dan. 4:10–14). Mutta Jumalan valtakunnasta, joka syntyy vaatimattomasta siemenestä, tulee itsestään suuri puu, johon kaikki linnut tulevat pesimään (Hes. 17:22 f.; Matt. 13:31 f.).

3. Ristin puu.. Puusta voi tulla kirouksen merkki, kun sitä käytetään hirsipuuna kuolemaan tuomituille (1. Moos. 40:19; Joos. 8:29; Joos. 10:26; Est. 2:23; Est. 5:14): siinä riippuva ruumis saastuttaa pyhän maan, sillä hirtetty on Jumalan kiroama (5. Moos. 21:22 f.). Jeesus tahtoi kuitenkin ottaa tämän kirouksen kantaakseen (Gal. 3:13). Hän kantoi meidän syntimme ruumiissaan ristin puuhun (1. Piet. 2:24) ja naulitsi siihen meitä vastaan annetun kuolemantuomion (Kol. 2:14). Samalla ristin puusta tuli ”puu, joka pelastaa” (vrt. Viis. 14:7): tie on avattu takaisin löydettyyn paratiisiin, jossa elämän puu kantaa hedelmää meille (Ilm. 2:7; Ilm. 22:14). Entisestä kirouksen merkistä on itsestään tullut tuo elämän puu: ”Uskollinen risti! Puiden joukossa sinä yksin olet kaikkia muita jalompi! Yhdesäkään metsässä ei ole vertaistasi lehdiltään, kukiltaan eikä siemeniltään...” (pitkäperjantain liturgia).

PEBS_{SE}PG

Katso myös: → croix I 3.4 — Hedelmä — Varjo H — Paratiisi — Valtakunta NT II 1 — Viisaus AT III 3 — vie III i